

STANOWISKO
IX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 17 marca 2006 r.

w sprawie funkcjonowania administracji nadzoru budowlanego

Tragiczne doświadczenie katastrofy w hali Międzynarodowych Targów Katowickich uwidoczniło znaczenie, jakie ma właściwe sprawowanie kontrolnej funkcji nadzoru budowlanego. Zgodnie z istniejącym stanem prawnym podstawowym organem kontroli jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, a jego narzędziem – inspektorat, administracja specjalna, scalona organizacyjnie z samorządem powiatowym.

Merytorycznie nadzór budowlany jest scentralizowany, hierarchicznie podlegając inspektorowi wojewódzkiemu, którego zwierzchnikiem jest z kolei Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego. Odpowiedzialność samorządu polega na tworzeniu warunków funkcjonowania podstawowego szczebla tej inspekcji, na co otrzymuje on dotacje, które są zdecydowanie niewystarczające. Nadzór budowlany działa dziś przez cały rok tylko dlatego że samorzady powiatów i miast na prawach powiatu w znaczącym stopniu dofinansowują działalność inspektoratów i je doposażają.

W latach 1998 i 1999, kiedy wprowadzano reformę administracji publicznej ujawnił się fakt, że proces tworzenia powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego był absolutnie nieprzygotowany, zarówno pod względem prawnym jak i organizacyjnym, kadrowym i finansowym. Dzięki wysiłkowi starostów i prezydentów, ogromnym zaangażowaniu osób powołanych do utworzenia tych jednostek oraz ich pracowników – praktycznie z niczego, zostały utworzone urzędy administracji publicznej.

Wielokrotnie od tego czasu zwracaliśmy uwagę na niedofinansowanie powiatowej inspekcji nadzoru budowlanego.

Problem ten był i jest jednak niedostrzegany w rządzie i w Sejmie, a propozycje zmian w systemie funkcjonowania inspekcji budowlanej koncentrują się na kwestii odziespolenia jej od samorządów powiatowych, recentralizacji i tworzenia administracji specjalnej.

Za nieracjonalne i nie mające podstaw merytorycznych uważamy twierdzenie, że scentralizowanie administracji budowlanej, przy niezmiennych nakładach

finansowych, spowoduje zmianę jej funkcjonowania.

Uważamy za błędne przekonanie, że w ten sposób polepszy się jakość działania nadzoru budowlanego.

Tymczasem konieczne zmiany w nadzorze budowlanym osiągnąć można tylko poprzez zwiększenie nakładów finansowych z budżetu państwa, a nie przez kolejną centralizację uprawnień.

Zarzuty autorów projektu zmian w organizacji systemu nadzoru budowlanego, że wpływy starostów lub prezydentów miast na działalność inspektora powiatowego nie pozwalają mu rzetelnie wykonywać obowiązków są obraźliwe dla samorządowców, którzy dokładają szeregu starań, aby jak najlepiej funkcjonowały urzędy administracji publicznej i sprawnie obsługiwały mieszkańców.

Odzespolenie inspekcji nadzoru budowlanego spowoduje ograniczenie możliwości reagowania przez starostów i prezydentów miast w sytuacjach kryzysowych, co może spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa publicznego.

Najistotniejsza dla omawianej problematyki jest jednak kwestia spojrzenia na funkcjonowanie administracji budowlanej z punktu widzenia obywatela, inwestującego przedsiębiorcy lub samorządu.

Propozycja utworzenia instytucji okręgowego inspektora nadzoru budowlanego oddali urząd od obywateli, pogorszy dostępność do administracji publicznej, utrudni proces rozwoju gospodarczego, a przecież powinno być zgoła odwrotnie – administracja ma być bliżej obywatela i ma mu służyć.

Samorządy powiatowe są zdeterminowane by zmniejszyć niebezpieczeństwo katastrof budowlanych. Jesteśmy przekonani, że funkcjonowanie inspekcji budowlanej musi ulec znaczącym zmianom.

Postulujemy, więc o przeznaczenie wyższych środków na funkcjonowanie inspekcji nadzoru budowlanego, adekwatnych do skali realizowanych przez nią zadań.

Istotne jest też, podobnie jak w przypadku innych usług publicznych, określenie jednolitych standardów wykonywania nadzoru budowlanego

Reasumując, Związek Powiatów Polskich zdecydowanie sprzeciwia się proponowanym rozwiązaniom w zasadach funkcjonowania nadzoru, budowlanego, bowiem:

- spowodują one pogorszenie warunków rozwoju wspólnot lokalnych,
- ograniczą dostępność obywateli do administracji publicznej,
- podniosą koszty funkcjonowania administracji budowlanej,
- są sprzeczne z przyjętą w roku 1998 ustrojową zasadą budowy administracji zespolonej na poziomie powiatu,
- oznaczają centralizację i powrót do budowy w Polsce administracji specjalnych.

Przewodniczący
IX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn